

N.Y.C. TIME
זמן הדלקת נרות - 5:41
סוף זמני ק"ש - 9:24
10:00 -
סוף זמן תפלה - 10:53
דף היומי לש"ק: קידושין ע"ו

בס"ד, עש"ק פ' לך לך - שנת תשפ"ד לפ"ק

פרשת לך לך

ועוד י"ל דעכשיו לא הי' לו עושר לכך הי' נוטל מתנות כמו שפירש רש"י לקמן בפסוק "וילך למסעי" (יג:ג) - לפרוע הקפותיו, אבל גבי מלך סדום הי' לו עושר. משום הכי אפילו מה שהי' מן הדין ליטול לא נטל משום "שונא מתנות יחי", עכ"ל השפתי חכמים.

כדי ליישב הקושיא: "איך ביקש אברהם שיתנו לו מתנות?" שמה יש לומר דהנה הרמב"ן כתב עה"פ "ויהי רעב בארץ" (יב:י): הנה אברהם ירד למצרים מפני רעב לגור שם להחיות נפשו בימי הבצורת, והמצריים עשקו אותו חנם לקחת את אשתו והקב"ה נקם נקמתו בנגעים גדולים והוציאו משם במקנה בכסף ובוזהב, וגם צוה עליו פרעה לשלחם. נרמז אליו כי בניו ירדו מצרים מפני רעב לגור בארץ, והמצרים ירעו להם ויקחו מהם הנשים, כאשר אמר: "וכל הבת תחיון", והקב"ה ינקום נקמתם בנגעים גדולים עד אשר יוציאם בכסף וזהב וצאן ובקר מקנה כבוד מאד והחזיק בהם לשלחם מן הארץ - לא נפל דבר מכל מאורע האב שלא יהי' בבנים. והענין הזה פרשוהו בבראשית רבה (פ"מ"ו): רבי פינחס בשם רבי אושעיא, אמר הקב"ה [לאברהם]: צא וכבוש את הדרך לפני בניך, ואתה מוצא כל מה שכתוב באברהם כתוב בבניו וכו', עכ"ל.

ולפ"ז אפשר לומר שמה שרצה אברהם שיתן לו פרעה מתנות היינו כדי שמעשה אבות יהי' סימן לבנים - כדי שיצאו בני ישראל ברכוש גדול מפרעה וממצרים.

ודבר זה מבואר בפירוש בדברי הבאר בשדה על רש"י (ד"ה "למען ייטב לי בעבורך"), וז"ל: ולפי פשטן של דברים יש לתרץ דמה שביקש אברהם אבינו ע"ה מתנות לא הי' בשבילו אלא משום שהאבות סימן לבנים, וכל מה שאירע לאברהם בירידתו למצרים, כן אירע לבניו וכמו שכתוב בבראשית רבה וכו' צא וכבוש את הדרך לפני בניך וכו'. וכיון שאברהם אבינו הי' נביא וידע שהוא כובש את הדרך לבניו ביקש שיתנו לו כדי שכן יהי' גם לבניו ויצאו ברכוש גדול. וכי היכי דהכא זכה אברהם לעושר בזכות שרה, כדכתיב: "למען ייטב לי בעבורך", הכא נמי במצרים בזכות נשים צדקניות זכו לביזה וכו', עכ"ל.

ולעיל כותב הבאר בשדה: והמתנות האלו שביקש [אברהם אבינו] לא של כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות היו, אלא שם הטומאה ביקש לידע (שמה כדי שיוכל למסור ידיעה זו לבניו כדי שלא יושפעו מטומאת ארץ מצרים כשירדו שם), וכמו שכתוב במדרש [עה"פ]: "ולבני הפילגשים וגו' נתן אברהם מתנות" (כה:ו). מאי "מתנות"? שם טומאה מסר להם וכו'. וכן אמרו ג"כ בזוהר הקדוש עיי"ש. הכא נמי יתנו לו מתנות - שילמדו לו שם הטומאה ואברהם אדעתא דהכי ירד למצרים וכו'.

"ומלך בלע היא צוער" (יד:ב). פירש"י, שם העיר [בלע] היתה].

בס' ביאורי מהרא"י לבעל תרומת הדשן איתא: ותימה, דלמה לא

"ויאמר ה' אל אברהם לך מארצך וממלודתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" (יב:א). בספר תורת חיים איתא: עיין ברש"י שכתב: 'אשר אראך' - לא גילה לו הארץ מיד כדי לחבכה בעיניו ולתת לו שכר על כל דיבור ודיבור. בפשטות כוונת רש"י היא לבאר דיש כאן מצוה אחת של הליכה מביתו לארץ ישראל, ורק כדי להרבות שכרו נאמרו עליה ג' דיבורים.

אבל מרן הגר"ח זצ"ל ביאר דהנה יש לעיין, דהא כשאדם הולך ממקום למקום, הרי מתחילה הולך הוא 'מביתו', ואח"כ 'ממולדתו', ולבסוף עוזב הוא את 'ארצו'. ומדוע שינה כאן הסדר, דמתחילה אמר "מארצך וממלודתך ומבית אביך"?

וביאר דאם הי' לומר לו כסדר, היינו מפרשים שציווי הקב"ה לאברהם הוא שילך מארצו, ורק שאומר לו לפי הסדר. אותם, לאחר ששינה הסדר מבואר דהיתה לאברהם אבינו בזה ג' מצוות נפרדות - מצוה שיצא 'מארצו', מצוה שיעזוב את 'מולדתו', וכן מצוה שיעזוב את 'בית אביו'. וזה הביאור ברש"י 'לתת לו שכר על כל דיבור ודיבור' - שיהי' לו ע"י כך ג' מצוות.

"וילך אברהם כאשר דבר אליו ה'" (יב:ד). בספר ליקוטי חבר בן חיים איתא: ממרן [החת"ס] זצ"ל: "וילך אברהם וגו'" - לקיים מצות השי"ת, אבל "וילך אתו לוט" - לוט הלך עמו [משום] "ואברהם בן חמש שנים ושבעים שנה" - יען אברהם זקן בלא בנים, ולוט ראוי ליורשו.

"אמרי נא אחותי את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך" (יב:ג). ופירש"י: "למען ייטב לי בעבורך" - יתנו לי מתנות.

והקשה השפתי חכמים: ואם תאמר, דמשמע שאברהם רצה במתנות; והא לקמן גבי מלך סדום אמר: "אם מחוט ועד שרוך נעל" לא אקח, אע"פ שמן הדין הי' שלו שהרי נטלו מן המלכים, אפילו הכי לא רצה במתנות, כל שכן במתנות חנים שאינו רוצה, דכתיב "שונא מתנות יחי" (משלי טו:כז).

ונראה לי דמתנה מועטת רצה, על דרך כל הרוצה ליהנות - יהנה כאלישע (ברכות י:): דהיינו אכילה ושתי' ופונדק. והא ראי' דלקמן (יד:כא) כתיב: "והרכוש קח לך" והשיב לו אברהם: הרימותי ידי וגו' ולא תאמר אני העשרתי את אברהם".

ועוד נ"ל דהנשים חומדות ממון, ולכך אמר לה "אמרי נא וגו'" כדי לפייסה אבל לא הי' בדעתו ליקח ממנו.

הזכיר שם המלך כמו באינך. ויש לומר דאפשר שמו של אותו מלך לא ה' על שם רשעתו, כמו 'שמאבר' ו'שנאב' כדפירש"י, והכתוב לא הזכיר שמותם אלא להודיע רשעתם. ואם תאמר, ב'רע' ו'ברשע' למה לא פירש"י שמותם על שם רשעתם. י"ל, דפשט דשמייהו ברשעותם - ברע ברשע, וקצת מוכח דמלך בלע לא ה' רשע כאחרים כל כך, דהא עירו היתה ניצלת.

"וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי" (טו:יד). בספר הר צבי עה"ת איתא: הגאון מהרי"ל דיסקין זצ"ל פירש, דזה קאי על מה שנאמר בפסוק הקודם "ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה", שגם לענין הזמן של ארבע מאות שנה עתיד הקב"ה לדרון לפי הגוי אשר בני"י יעבדו אותו, דלפי קושי השיעבוד ינוכה להם מזמן הגלות הקצוב, אם מעט אם הרבה.

בענין קשירת נעל שמאל תחילה

בפ' כיסוי הדם (חולין פח:-טט). איתא: ואמר רבא: בשכר שאמר אברהם אבינו "אם מחוט ועד שרוך נעל" (יד:כג), זכו בניו לשתי מצות - לחוט של תכלת ורצועה של תפילין.

וכותב הלבוש בידי לבישת בגדים (או"ח סי' ב' סע' ד'): וכן בשאר כל מעשיו ינהיג עצמו בדרך כל הארץ, ולא ישנה ממנהגם, ואפילו אין אדם רואהו, כדי שירגיל עצמו בדרך כל הארץ. ולכך כשינעול מנעליו, אם הם מנעלים שאינם צריכים קשירה, ינעול של ימין תחילה, שכן מצינו לעולם בתורה שהימין חשובה, כגון לענין ביהן יד ובוהן רגל (ויקרא ח:כג), ולענין חליצת יבמה שחולצת בימין (יבמות קד.). אם הם מנעלים שצריכים קשירה, ינעול של ימין תחילה ולא יקשרנו, ואחר כך ינעול של שמאל ויקשרנו תחילה, משום דגבי ענין קשירה מצינו בתורה דאחשבה לשמאל, כגון בקשירת תפילין.

שוב כותב הלבוש: ועוד נ"ל טעם הגון, מדאמינן פרק כיסוי הדם (חולין פט.), בשכר שאמר אברהם "אם מחוט ועד שרוך נעל וגו'" זכו בניו לשתי מצוות - לחוטין של מצות ציצית ולרצועות של תפילין. לכך מדמינן קשירת הנעלים לקשירת תפילין, כיון דע"י שרוך נעל זכו בהן. וכיון דקשירת תפילין היא תחילה ביד שמאל ואח"כ הוא קושר של ראש בראשו, שהוא נוטה לצד ימין ידו השמאלית, כן יהיה קשירת נעל השמאל ג"כ תחילה, ואח"כ יקשר הימין, עכ"ל.

וכעין זה מובא בהגהות הגרעק"א על שו"ע (או"ח סי' ב' ט"ז סק"ג): ראיתי בס' עמק המלך (פ' לך לך) טעם לשבח ע"פ מה דדרשו חז"ל (חולין פט.) בשכר שאמר אברהם 'אם מחוט ועד שרוך נעל' זכו בניו לב' מצוות - חוט של תכלת ורצועות של תפילין. משום הכי כיון דזכו לתפילין נגד שאמר 'עד שרוך נעל', ניתן חשיבות לשרוך נעל לקשור תחילה בשמאל שקושרים בו תפילין.

מקור הדיון של סדר נעילת וקשירת נעליים הוא בפ' במה אשה (שבת סא.). דא"ר יוחנן, כתפילין כך מנעלין - מה תפילין בשמאל, אף מנעלין בשמאל (ר"ל, מניחין של שמאל תחילה). מיתבי, כשהוא נועל - נועל של ימין ואחר כך נועל של שמאל. אמר רב יוסף, השתא דתניא הכי, ואמר רבי יוחנן הכי, דעבד הכי - עבד, ודעבד הכי - עבד. וכתב והתוס' (ד"ה דעבד הכי עבד): פירוש, דברייתא לא פליגא ארבי יוחנן, ולא ר' יוחנן אברייתא. והכי פירושו: 'כתפילין' - אע"ג דימין חשובה לענין בוהן יד ובוהן רגל, וכן לענין חליצה, יכול לנעול של שמאל תחילה. ברייתא נמי קמ"ל דאע"ג דשמאל חשובה לתפילין, יכול לנעול של ימין תחילה וכו' ונראה לר"י דהכי פירושו: 'דעבד הכי עבד' - מי שרוצה

לחבב של שמאל משום מצות תפילין, הרשות בידו. ומי שרוצה לחבב של ימין יותר משום חשיבות של ימין, הרשות בידו.

שוב איתא בגמ' (שם): אמר ליה אבבי, דילמא רבי יוחנן הא מתניתא לא הוה שמיע ליה? ואי הוה שמיע ליה - הוה הדר ביה. ואי נמי שמיע ליה, וקסבר: אין הלכה כאותה משנה. אמר רב נחמן בר יצחק: ירא שמים יוצא ידי שתייהן. ומנו - מר בריה דרבנא. היכי עביד? סיים דימיניה ולא קטר [נעל של ימין ולא קטר אותן], וסיים דשמאליה וקטר, והדר קטר דימיניה [פירש"י]: וסיים דשמאליה וקטר - נמצא נעילת ימין קודמת לשמאל - כי מתניתא, וקשירת שמאל לשל ימין - כר' יוחנן]. אמר רב אשי, חזינא לרב כהנא דלא קפיד. תנו רבנן, כשהוא נועל - נועל של ימין ואחר כך נועל של שמאל.

ועיין בתוס' (ד"ה וסיים) בשם הריב"א, דלדעת ר' יוחנן, כל הקדימה לנעול שמאל היא משום שיש בה קשירה, שבזה דומה לקשירת תפילין שהחשיבה התורה צד שמאל. אמנם, בלבישת שאר בגדים שאין בהם קשירה, הכל מודים שיש חשיבות לצד ימין, שבדרך כלל התורה מחשיבה צד ימין, ולכן נהג מר ברי' דרבנא לנעול את נעל ימין תחילה בדומה לשאר בגדים, ורק בקשירה עצמה הקדים את נעל שמאל, ובה יצא ידי שתי הידועות. ומוסיפים התוס' דהנעול נעלים שאין בהם קשירה, ינעול תחילה את של ימין מפני שנעילת נעליים כאלו אין בה דמיון כלל להנחת תפילין.

בטור (או"ח סי' ב') איתא: וכשינעול מנעליו, ינעול של ימין תחלה ולא יקשרנו, ואח"כ ינעול של שמאל ויקשרנו, ויחזור ויקשר של ימין. דא"ר יוחנן, כתפילין כך מנעלין - מה תפילין בשמאל, אף מנעל נועל של שמאל תחילה וכו' הלכך לצאת ידי שניהם, נועל של ימין תחילה וקושר של שמאל תחילה.

ועיין בבית יוסף שהקשה, לרב נחמן בר יצחק דפסק הטור כוותי', היאך יוצא ידי שניהם - הא כיון שנועל של ימין תחילה הוי דלא כר' יוחנן [דס"ל דנועל של שמאל תחילה], וכי הדר קטר דשמאלא ברישא מאי הוי. תירוצ' אחד שמביא הוא דר' יוחנן נמי לא אמר להקדים שמאל תחילה אלא בקשירה דוקא, דחשיבות שמאל בתפילין הוא בקשירה, עיי"ש.

ועיין עוד בב"י שכתב לדרון במה שהשמיטו הטור ושאר פוסקים הא דתניא בפ' במה אשה 'כשהוא חולץ, חולץ של שמאל ואח"כ חולץ של ימין', וליכא מאן דפליג עלה.

בחיודשי הגהות (סק"ד) איתא: ולפ"מ שכתבתי לעיל נראה דס"ל דכמו דפליגי ר' יוחנן וברייתא בנעילה, כך פליגי בחליצה וכו' ולפ"ו לצאת ידי שמים יתיר של ימין ואח"כ יתיר של שמאל ויחלצנו, וחזור וחולץ של ימין (מהר"ח).

בשו"ע (או"ח סי' ב' סע' ד') נפסק: ינעול מנעל ימין תחילה ולא יקשרנו, ואח"כ ינעול של שמאל ויקשרנו, ויחזור ויקשר של ימין.

ופי' המ"ב: ימין - שכן מצינו בתורה שהימין חשוב תמיד, לענין בוהן יד ורגל ולכל הדברים שמקדימים הימין להשמאל (סק"ה). ויקשרנו - דלענין קשירה מצינו שהתורה נתנה חשיבות אל השמאל, שקושר עליה תפילה של יד. ובאנפלאות של לבד (cloth slippers) א"צ להקדים שמאל לקשירה [מקור המ"ב הוא מארצות החיים שחולק בזה על שו"ע הרב דס"ל דדין זה נוהג גם באנפלאות של לבד. וכותב המלבי"ם בארצות החיים (סק"א): ולא נראה כן ממה שכתב הלבוש בטעם מה שנאמר: כתפילין כך מנעלים, על פי מש"כ במדרש (ובמס' חולין פט.) דבזכות שרוך נעל זכו בניו לרצועה של תפילין, וא"כ אין לנו רק במנעלים לבד וכו', עיי"ש.

והנה הלבוש הביא ב' טעמים למה שקושרים שמאל תחילה: משום דגבי ענין קשירה מצינו בתורה דאחשבה לשמאל, ועוד, מדאמרינן בשכר שאמר אברהם "אם מחוט ועד שרוך נעל" זכו בניו לחוט של חכלת ולרצועה של תפיליו. הנפ"מ בין ב' הטעמים הוא לענין אנפלאות של לבד או שאר בגדים שיש בהם קשירה. המ"ב הכריע כהארצות החיים שא"צ להקדים שמאל לקשירה אלא בנעליים. אמנם, הרבה אחרונים הכריעו כשו"ע הרב שגם במכנסים (knickers) ואנפלאות ושאר בגדים שיש בהם קשירת ימין ושמאל, שיקדים לקשור שמאל תחילה, וכהטעם הראשון של הלבוש דלענין קשירה אחשבה תורה שמאל תחילה (עיין פסקי תשובות סי' ב' סק"ה הערה 36).

וכותב הפסקי תשובות (שם): ולפי הכרעת רבים מהאחרונים כטעם זה, הוא הדין שיש להקדים קשירת שמאל בכל סוגי הקשירה, ולא דוקא שרוכים (laces), וכגון - קרסים, רוכסן, כפתורים, סקוטש (hooks, zippers, buttons, Velcro) וכיוצא בזה. וכמו כן שייכת קדימת שמאל לקשירה גם לנשים וקטנים אע"פ שאינם מניחים תפילין.

אמנם, עיין בהליכות שלמה (פ"ב אות ב') בשם הגרש"ז אויערבאך זצ"ל שנשים אין צריכות להקפיד על קשירת שמאל תחילה.

ועיין בשו"ת אבני ישפה (ח"א סי' א') שכתב: וקטן שאינו מניח עדיין תפילין, כיון שהוא בר תפילין ושייך אצלו חשיבות השמאל בעתיד, נראה דיקשור של שמאל תחילה. אמנם, קטן שהוא איטר, דינו כגדול שהוא איטר, ויקשור של ימין תחילה.

ואיטר יד שמניח תפילין בימין של כל אדם, יקדים ימין גם להקשירה (מ"ב סק"ו).

והנה הפסקי תשובות (סק"ו) כותב: וכבר העירו גדולי האחרונים כי המ"ב נמשך אחר העתקת דברי הארצות החיים (סע' ד'), אך במקור הדברים שהוא בבכור שור (שבת סא.) כתב מפורש שאיטר יד גרידא שאינו איטר רגל, קושר מנעל שמאל תחילה. אע"ג שתפילין מניח בימין דעלמא, מ"מ אחשביה התורה לקשירה של צד שמאל תחילה. ובאיטר רגל אפילו אינו איטר יד, כותב בבכור שור (שם) שיקשור שמאל ידידה שהוא ימין כל אדם, וכל שכן איטר רגל שהוא גם איטר יד.

ועל זה נאמר 'דעביד כמר עביד ודעביד כמר עביד', ובלבד שינהג תמיד במנהג אחד. ומי שקושר מנעליו [או שאר בגדים] של אחר - אזלינן בתר הלוכש.

ולענין לבישת הנעליים, לדברי הכל מקדים ימין דעלמא אע"פ שהוא איטר יד ואיטר רגל, וכדין לבישת שאר הבגדים ונטילת ידיים שאין חילוק בין איטר לאינו איטר.

וכותב הרמ"א: ובמנעלים שלנו, שאין להם קשירה, ינעול של ימין תחילה. ובמ"ב (סק"ז) איתא: וגם אם נודמן לו של שמאל, ימתין עד שיביאו לו של ימין.

והנה, אף שהטור לא הביא את דין חליצת הנעליים, מ"מ השו"ע (שם סע' ה') כן מביא אותו: כשחולץ מנעליו, חולץ של שמאל תחלה. ופי' המ"ב (סק"ח) שזהו כבודה של ימין.

כבר הזכרנו שבחידושי הגהות על הטור הביא ממהרל"ח שבחליצת המנעלים יתיר של ימין תחילה ואח"כ של שמאל ויחלצנו, ואח"כ יחזור ויחלץ של ימין. אמנם, בשו"ת או נדברו (ח"ה סי' כ"ו) חולק וסובר שיתיר של שמאל תחילה.

הטעם דחולץ שמאל תחילה כתבו המאירי (שבת סא.) והלבוש, דאם יחלץ ימין תחילה, יצטרך לעמוד יחף על ימין לבדו, והיו בויון לימין.

בספר חיי משה (או"ח סי' ב' סע' ה') איתא: במאסף לכל המחנות (סי' ב' סק"ח) נסתפק האם גם כשחולץ מנעליו במקום מצוה [כגון כהן העולה לדוכן או בערב יוה"כ] צריך לחלץ של שמאל תחילה, או שבמקום מצוה יש לחלץ של ימין תחילה כיון שהוא מצוה. ובלוח ארץ ישראל (מהגר"מ טיקוצינסקי) כתב בשם הגראי"ק זצ"ל שבערב יוה"כ יחלץ של ימין תחילה. אך בשו"ת דבר יהושע (ח"ג סי' ע"ה אות ד') חולק עליו דלא שנא, וכיון שחז"ל לא חלקו, אין לנו לחדש מדעתנו, וכ"ש בנשיאת כפים דאיזה מצוה זה לחלץ, ואולי אפי' הכשר מצוה אינו. ותמיד יחלץ של שמאל תחילה, דזה דינא דגמרא. ונראה דאפי' חלץ בטעות הימין תחילה, כל זמן שלא חלץ של שמאל - יחזור וינעל הימין (וכן בשבט הקהתי ח"ו סי' א').

בהליכות שלמה (עמ' כ"ב) כתב דבערב ט' באב דהחליצה משום צער ואבילות, ובערב יוה"כ משום עינוי - בכה"ג אין לכבד הימין. אבל החולץ מנעליו בע"ש כדי לנעול אחרים לכבוד שבת, או לנקותם לכבוד שבת, נראה דחולץ הימין תחילה.

לז"נ מורי ורבי הגאון הרב אברהם יעקב בן הרב מאיר הכהן פאם זצ"ל - נפ' כ"ח מנחם אב תשס"א
לז"נ ר' בנימין בן הרב ר' מרדכי ז"ל שור
לז"נ מרת עטא שרה בת ר' בנימין ע"ה - נפ' כ"ג אדר א' תשס"ח

TORAH LODAAS

PARSHAS LECH L'CHA
© COPYRIGHT 2023
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

רוחמה ליבא בת רבקה לרפ"ש
פעסא רחל בת דבורה לרפ"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפ"ש

“אמרי נא אחותי את” (יב:יג)

“Please say that you are my sister ...”

Shlomo Hamelech said: Stolen waters are sweet. As long as the Yeitzer Horo knows that something is forbidden, it attempts to lure the person into succumbing to his desires.

The *Kiflayim Le'sushia* explains that this is why Avrom told Sorai to say that she was his sister - for once the Egyptians would hear that she was not a married woman and was consequently not forbidden to them, they would lose their desire for her. (Note, however, the Sifsei Chachomim on 12:19).

“ויבוא הפליט ויגד לאברם העברי” (יד:יג)

“And the refuge came and told Avrom the Ivri...”

The Midrash says that Avraham was called “the Ivri” because the entire world was one side (“מעבר אחר”) and he was on the other side (“מעבר אחר”).

Why did the Torah use this description of Avrohom at this point?

It could be that when Avrohom was forced to take sides in the war between the four kings against the five - and both sides were evil - one might have concluded that he somehow agreed with the *Hashkafos* of the king of Sedom and the others. Therefore, the Torah stressed at this point that he was *Avrohom Ho'ivri* - he was completely isolated from the side that he joined. He merely associated himself with them for the purpose of saving Lot.

It was for this reason that when the king of Sedom offered him the spoils of the war Avrohom adamantly stated that he wanted to have no benefit at all from them, because he wanted to have nothing to do with the evil people who had captured them.

“ואת הצפור לא בתר” (טו:י)

“And the bird, he did not split.”

Chazal tell us that the bird represents Klal Yisroel.

We find many instances in which Israel is compared to a bird, and in particular to a dove. What is the reason for this analogy?

Tosafos (Shabbos 49a) quote a Midrash that says that when all other birds are tired, they rest on a rock. The dove, on the other hand, when it is tired, rests one wing and continues to flutter the other one.

Hagaon Rav Yosef Shaul Natanson, Z'T'L, explained homiletically that the lot of the Jewish people is that they are never privileged to true peace. Even when they find a relatively secure place they must constantly be on guard, and be prepared to flee at a moment's notice.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

In the Sefer, *Halichos Shlomo* (Tefilla, 8:4) it cites the ruling of Hagaon Rav Shlomo Zalman Auerbach Z'T'L, that one who Davens on a plane that is in flight, should *Daven Shmona Esrei* in his seat, since if he were to stand in the aisle, it would disturb people who need to pass.

Although there is no *Mechitza* on the plane, it is permissible to Daven with a Minyan [where possible] since the plane is not an established place for Tefilla (ibid, note 4). It is for the same reason that it is permissible to Daven in a Chasuna hall with a Minyan even without a *Mechitza*.

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) Can one Mohel perform the Milah, and another, the *Pri'ah*?
- 2) What is the minimum width of the straps of Tefillin?
- 3) What were the names of Yishmoel's wives?
- 4) By what other two names was Amrafel known?
- 5) How old was Avrohom when he married Sara?
- 6) To whose home did Avrohom flee in order to escape Nimrod?
- 7) What did Paroh give Sara in the Kesuba that he wrote for her?
- 8) Which orphan was raised by Avrohom?
- 9) Where do we find that Hashem told Avrohom that He would bless the Kohanim and curse Bilam?
- 10) What is the source of the custom of the Sandik to give a gift to the baby whom he held?
- 11) Where is Haman alluded to in Parshas Lech Lecha?

- 12) Which person mentioned in this week's Parsha met Avrohom, Yitzchok, Yaakov and Moshe Rabbeinu?
- 13) Which other people whose names are mentioned in the Torah had a Bris Milah at the same time as Avrohom?

ANSWERS

- 1) One Mohel may perform the Milah, and another, the Pri'ah, but, according to some opinions, on Shabbos, only one Mohel should perform both (Yoreh De'ah 266:14).
- 2) The minimum width of the straps of the Tefillin is the length of a barley seed [approximately eleven millimeters]. Others say that they are Kosher even if they are the size of the length of a wheat seed (see Mishna Berura 27:42, Shoneh Halachos 27:42).
- 3) According to the Pirkei D'Rebbi Eliezer (30), the names of Yishmoel's two wives were Eifa and Petuma.
- 4) Amrafel was also known as Nimrod and Kush (Bereishis Rabba 42:4).
- 5) Either 25 or 50 (Sefer Hadoros, 1998).
- 6) He fled to the house of Noach and stayed there for one month. This took place after the incident at Ur Kasdim when Nimrod threw him into the furnace (ibid., 2000).
- 7) All of his wealth, the land of Goshen, and his daughter, Hagar (Pirkei D'Rebbi Eliezer 26).
- 8) Lot (Rokei'ach 12:5).
- 9) According to the Targum Yonoson (12:3), when Hashem promised him "וַאֲבִרְכָה מְבֹרָכְךָ וּמְקַלְלֶךָ אֲאֹרֵר".
- 10) Hashem, Who was the *Sandik* of Avrohom, gave him the lands of the seven nations as a gift (Moshav Zekeinim 17:27).
- 11) The numerical value of the word "Dan" in the Posuk (טו:יד) "וַיִּגַּם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִי" is an allusion to the 54 times that Haman's name is found in the Megilla (Rokei'ach Hil. Purim p. 135; Pri Eitz Chaim, of the Arizal, Sha'ar HaPurim, chapter 6).
- 12) Og (see Devorim Rabba, end of chapter 1, and Brachos 54b).
- 13) Aneur, Eshkol and Mamrei (Bereishis Rabba 58).

According to the Zohar in Parshas Chukas (III p. 184b), Og was also circumcised then.

NOW AVAILABLE

The sefer *נר מתתיהו* is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood. Please be in touch via email.

The sefer *מצא טוב* on שמחות and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

IMPORTANT

We are nearing the completion of a Torah Lodaas Haggadah. It will be published in time for this coming Pesach, בע"ה. The Haggadah will include many *vertlach* and *Halacha inyanim*. Full and partial dedication opportunities are available:

Full Page Sponsor - \$1000

Half Page Sponsor - \$500

Sponsor - \$100

To sponsor the name of the Sefer, or with any other questions, please contact us at either: 347-263-7478 or 732-364-3017.

Payments can be made in any of the following ways -

- **Checks** can be made out to: Cong. Torah Lodaas and mailed to 28 East 6th St., Lakewood, NJ 08701
- **PayPal:** [PayPal.Me/torahlodaas](https://www.paypal.com/Me/torahlodaas)
- **Credit card:** <https://torahlodaas.com/donate> (available starting Friday, October 27th)

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

The material for this issue has been reprinted from previous years